

Vägledande kränkingsnivåer för skadehändelser som inträffat från och med den 1 juli 2022

Den 1 juli 2022 trädde nya regler i 5 kap 6 § skadeståndslagen i kraft som innebär påtagliga höjningar av ersättningsnivåerna för kränkning. Ersättningen ska bland annat bestämmas på ett sätt som innebär att den kränkte får upprättelse för angreppet. Syftet med att tydliggöra upprättelsefunktionen har varit att generellt höja ersättningsnivåerna vid kränkning (se prop. 2021/22:198 s. 19).

Lagstiftaren har uttryckt att de nya reglerna enbart ska tillämpas på skadefall som inträffar efter ikraftträdandet.

I nuläget är praxis sparsam kring hur de nya ersättningsnivåerna kan komma att se ut. Brottsoffermyndigheten har därför tagit fram ett underlag som kan tjäna som vägledning till dess det finns riktiga avgöranden. Underlaget utgörs av ett urval ärenden från myndighetens referatsamling, där det anges vad kränkingsersättningen kan bli om skadehändelsen inträffar efter ikraftträdandet och således med tillämpning av den nya lagstiftningen. Vid bedömningen har myndigheten beaktat de ersättningsnivåer och särskilda omständigheter som omnämns i betänkandet (se SOU 2021:64 s. 164-180).

Underlaget omfattar inte alla brottstyper och är enbart rådgivande i avvaktan på domstolspraxis och verkliga avgöranden från Nämnden för brottsskadeersättning. Det är alltid, liksom tidigare, omständigheterna i det enskilda fallet som är avgörande för ersättningens storlek. Det kan därtill påminnas om att vare sig skadeståndslagen eller brottsskadelagen har någon beloppsbegränsning avseende kränkingsersättning.

Vidare ska framhållas att för skadehändelser som inträffat före ikraftträdandet, den 1 juli 2022, kan de nivåer som sedan tidigare framgår av Brottsoffermyndighetens befintliga referatsamling alltså tjäna som en utgångspunkt vid bestämmande av kränkingsersättning. Här erinras dock om att de nivåer som anges i referatsamlingen inte är statiska utan kan förändras över tid utifrån de etiska och sociala värderingar som gäller vid beslutstillfället.

Nedanstående underlag är beslutat av Nämnden för brottsskadeersättning vid ett sammanträde den 7 november 2022.

Brott mot liv och hälsa

Försök till mord/dråp

1. 100 000 kronor → 200 000 kronor

Ingen personskada

En person avlossade flera skott mot ett antal människor, däribland en man. Inget skott träffade mannen. Hovrätten dömde gärningspersonen för försök till mord och att betala skadestånd till mannen med 100 000 kronor för kränkning. Brottsoffermyndigheten lämnade ersättning med samma belopp.

Ärende 4720/2018

5. 125 000 kronor → 250 000 kronor

Livshotande personskada

En man utsattes för försök till mord genom att en annan man högg honom flera gånger i bröstkorgen och ryggen med en kniv vilket medförde bland annat sammanfallen lunga och blödning i lungsäcken. Skadorna var livshotande. Hovrätten dömde gärningspersonen för brottet och att betala skadestånd med 125 000 kronor för kränkning. Brottsskadeersättning lämnades med samma belopp.

Ärende 6025/2019

8. 150 000 kronor → 350 000 kronor

Försvårade omständigheter

En 14-årig flicka utsattes för försök till mord av sin bror. Brodern högg flickan upprepade gånger med kniv mot kroppen och huvudet. Flickan fick livshotande skador. Hovrätten dömde brodern för brottet och att betala skadestånd med 150 000 kronor för kränkning. I domskälen anförde domstolen att flickan utsatts för helt oprovocerat och mycket allvarligt övergrepp i sitt hem av sin egen bror, och att gärningen lett till synnerligen allvarliga skador. Brottsoffermyndigheten lämnade ersättning med samma belopp som hovrätten dömt ut.

Ärende 5349/18

Kommentar: Mer än en dubblering eftersom det rör sig om brott mot en närstående samt gentemot ett barn.

Synnerligen grov misshandel

9. 100 000 kronor → 200 000 kronor

En man arbetade som taxichaufför och tog upp fyra personer i bilen. När de kom fram till slutmålet lämnade samtliga bilen utan att betala. Chauffören stannade kvar på platsen och snart kom personerna tillbaka. En av dem hade en golfklubba i handen och slog sönder bilens ena fönster. En annan tilldelade chauffören ett knytnävsslag i ansiktet. Därefter tilldelades han flera slag mot huvudet och kroppen med golfklubban så att han föll till marken.

Av våldet drabbades chauffören av flera brott på skallen, blödning utanför den hårda hjärnhinnan, sår och blånader samt hudavskrapningar på huvudet, ryggen och benen. Skallskadorna var livshotande. Hovrätten dömde en av männen för synnerligen grov

misshandel och den andre för misshandel av normalgraden. Chauffören tillerkändes skadestånd för kränkning med 70 000 kronor. I samband med prövningen av ärendet fastställde Brottsoffermyndigheten schablonersättningen för kränkning vid synnerligen grov misshandel till 100 000 kronor. Chauffören fick därför ersättning med detta belopp.
Ärende 3210/2013

12. 100 000 kronor → 250 000 kronor

En kvinna misshandlades av sin sambo. Han tilldelade henne slag mot ansiktet, fällde henne till marken, band fast henne med ett rep runt kroppen och satte fast repet i en bil. Därefter körde han iväg med bilen en kortare sträcka. Kvinnan blev medvetslös och fick omfattande hudavskrapningar och underhudsblödningar på stora områden på kroppen, frakturer på ett revben och en underarm samt blödningar i hjärnans hinnor och hjärnvävnaden som var livshotande. Huvuddelen av skadorna uppkom då kvinnan i det närmaste helt försvarslös släpades efter bilen. Hovrätten dömde mannen för synnerligen grov misshandel och att betala skadestånd till kvinnan med 100 000 kronor för kränkning. Brottsskadeersättning lämnades med samma belopp.

Ärende 10379/2017

Kommentar: Mer än en dubblering eftersom det rör sig om brott mot en närstående.

Misshandel och grov misshandel

20. 5 000 kronor → 10 000 kronor

Knytnävsslag i ansiktet

En ung man tilldelades ett knytnävsslag i ansiktet av en annan man. Slaget medförde smärta och ömhet. Tingsrätten dömde gärningspersonen för brottet och att betala skadestånd med 5 000 kronor för kränkning. Brottsoffermyndigheten lämnade ersättning med samma belopp.

Ärende 933/2020

21. 7 000 kronor → 15 000 kronor

Knytnävsslag i ansiktet

En man misshandlades av en annan man genom att denne tilldelade honom ett mycket hårt knytnävsslag i ansiktet så att han föll omkull och slog sig i ett cementgolv. Våldet medförde smärta, blödningar, sårskador, blåmärken och svullnader. Tingsrätten dömde mannen för brottet och att betala skadestånd med 7 000 kronor för kränkning. Brottsskadeersättning lämnades med samma belopp. Ärende 3714/19

22. 7 000 kronor → 15 000 kronor

Skallning

En man misshandlades av en annan man som skallade honom i ansiktet vilket medförde smärta och sårskada vid ögonbrynet. Tingsrätten dömde gärningspersonen för misshandel och att betala skadestånd med 7 000 kronor för kränkning. Brottsoffermyndigheten lämnade ersättning med samma belopp.

Ärende 7289/2018

23. 10 000 kronor → 20 000 kronor

Tillhygge (krycka)

En man misshandlades av en annan man som slog ett tillhygge i form av en krycka i huvudet på honom vilket medförde en blödande sårskada i pannan. Tingsrätten ogillade åtalet mot en misstänkt person då det inte ansågs styrkt att det var han som begått gärningen. Brottsoffermyndigheten lämnade ersättning för kränkning med 10 000 kronor. Ärende 4282/2019

27. 15 000 kronor → 30 000 kronor

Spark i huvudet mot liggande

En man misshandlades av en person som tilldelade honom ett knytnävsslag i ansiktet så att han föll till marken varefter personen sparkade honom i ansiktet när han låg ner. Våldet medförde bland annat ansiktsfrakturer. Tingsrätten dömde gärningspersonen för misshandel och att betala skadestånd till den utsatta mannen med 15 000 kronor för kränkning. Brottsoffermyndigheten bestämde brottskadeersättningen till samma belopp. Ärende 8718/2019

30. 20 000 kronor → 40 000 kronor

Slag med glas som krossas

En man befann sig på en restaurang när en person utdelade ett slag med ett dryckesglas som träffade honom i ansiktet och på vänster sida av halsen. Glaset krossades och åsamkade mannen blodvite, rispor på kinden, sårskada och jack på halsen. Hovrätten dömde gärningspersonen för misshandel och att betala skadestånd för kränkning med 20 000 kronor. Brottsoffermyndigheten lämnade ersättning med samma belopp. Ärende 7542/2019

37. 40 000 kronor → 80 000 kronor

Knivvåld

En kvinna utsattes för våld av en man som tilldelade henne ett knivhugg i bröstet och skar henne flera gånger på benen med kniven. Våldet medförde smärta och sårskador. Tingsrätten dömde mannen för grov misshandel och att betala skadestånd för kränkning med 40 000 kronor. Vid bedömningen av gärningens straffvärde beaktade domstolen att kniv använts men att skadorna blivit förhållandevis lindriga. Brottsoffermyndigheten lämnade ersättning för kränkning med samma belopp som domstolen dömt ut. Ärende 1302/2018

40. 50 000 kronor → 100 000 kronor

Knivvåld med allvarliga skador

En man högg och skar en annan man i buken och i bröstkorgen med en kniv. Våldet medförde allvarliga men inte livshotande skador. Hovrätten dömde gärningspersonen för grov misshandel och att betala skadestånd för kränkning med 40 000 kronor. I samband med prövningen av ärendet fastställde Brottsoffermyndigheten schablonersättningen för kränkning vid grov misshandel vid allvarlig, men inte livshotande, skada till 50 000 kronor. Ersättning lämnades därför med detta belopp. Ärende 10750/2014

44. 75 000 kronor → 150 000 kronor

Livshotande skada

En man fick motta upprepade slag och sparkar mot huvudet och kroppen av en annan man. Mannen stampade även på hans huvud och kropp. Delar av misshandeln utfördes när mannen låg medvetslös på golvet. Våldet medförde livshotande skador. Tingsrätten dömde mannen för grov misshandel och att betala skadestånd med 75 000 kronor för kränkning. I likhet med domstolen ansåg Brottsoffermyndigheten att 75 000 kronor är en skälig ersättning för kränkning vid grov misshandel med livshotande personskada.
Ärende 381/2015

Våld och hot i nära relation – mot partner

Kommentar: Enligt utredningen bör det finnas ett starkt behov av upprättelse vid denna typ av allvarliga och upprepade brott mot närstående. En annan omständighet som bör beaktas är förslaget om stärkt skadeståndsrättsligt skydd för personer som utsätts för brott av en gärningsperson som de har eller tidigare har haft ett nära förhållande till.

Våld vid enstaka tillfälle

45. 10 000 kronor → 25 000 kronor

En kvinna misshandlades av en man som hon hade en relation med. Han tilldelade henne ett kraftigt knytnävsslag i ansiktet med sårskada, blodvite, svullnad samt fraktur på näsbenet som följt. Tingsrätten dömde mannen för brottet och att betala skadestånd till kvinnan med 10 000 kronor för kränkning. Brottsoffermyndigheten bestämde brottskadeersättningen till samma belopp.

Ärende 2460/2019

Kommentar: Enligt utredningen ska enstaka fall av misshandel i nära relation inte understiga 20 000 kronor.

Nytt. 30 000 kronor → 60 000 kronor

En kvinna utsattes för misshandel, olaga hot och skadegörelse av sin make. Hon misshandlades under ett utdraget händelseförlopp i sitt hem genom att maken tog stryptag på henne, tog tag runt hennes nacke och släpade henne från sängen, slängde/knuffade henne mot ett bord så hon slog i ryggen och huvudet, knuffade henne vid flera tillfällen varvid hon vid ett tillfälle slog i en dörrpost, kastade en trasig mobil i hennes ansikte samt tog tag i henne.

Våldet medförde andningssvårigheter samt smärta och blånad. Maken hotade även kvinnan genom att säga att han skulle riva/skära henne i ansiktet varefter han för att förstärka hotet hämtade en kniv. Maken tog även sönder kvinnans mobiltelefon. Tingsrätten dömde maken för brotten samt att betala skadestånd till kvinnan med 15 000 kronor för kränkning, varav 10 000 kronor hänförligt till misshandeln och 5 000 kronor till det olaga hotet.

Brottsoffermyndigheten bestämde ersättningen för den samlade brottsligheten till 30 000 kronor, med beaktande av bland annat det utdragna händelseförloppet.

Ärende 10531/2020

Nytt. 60 000 kronor → 120 000 kronor

En kvinna utsattes för en grov misshandel av sin sambo i den gemensamma bostaden. Mannen tog stryptag runt halsen på henne så att hon förlorade medvetandet en kort stund samt genom att han utdelade slag i ansiktet på henne. Våldet medförde rodnader, sårskada, blåmärke, smärta, ömhet och andnöd. Tingsrätten dömde mannen för brottet och att betala skadestånd till kvinnan med 40 000 kronor för kränkning. Mot bakgrund av att det varit fråga

om livsfarligt strypvåld som begåtts mot en närstående person i den gemensamma bostaden bestämde Brottsoffermyndigheten ersättningen till 60 000 kronor.
Ärende 766/2021

54. 75 000 kronor → 175 000 kronor

En kvinna misshandlades vid ett tillfälle av sin före detta man. Han tilldelade henne flera slag mot huvudet så att hon föll omkull varefter han slog och sparkade henne på kroppen när hon låg ner. Därefter drog han henne längs golvet in i badrummet där han fyllde ett badkar med vatten och tryckte flera gånger ner hennes huvud under vattnet tills luften nästan tog slut. Han slog även hennes huvud mot väggen när hon satt vid badkaret. Mannen lyfte därefter in henne i sovrummet, satte sig grensle över henne i en säng och tryckte flera gånger en kudde över hennes näsa och mun samt tog strupgrepp om hennes hals.

Under händelseförloppet hotade mannen kvinnan genom att vid flera tillfällen uttala att han skulle döda henne, och i ett skede höll han även en kniv mot hennes hals. Han berövade henne också friheten genom att, efter att hon vid ett tillfälle försökt att smita från lägenheten, misshandla henne ytterligare så att hon inte på nytt vågade försöka ta sig ut.

Till följd av våldet kvinnan utsattes för fick hon blåmärken, hudavskrapningar, punktformade blödningar i ansiktet, slemhinneskador, tandskada samt hudblödningar och rodnad på halsen. Vid ett annat tillfälle, en tid efter misshandeln, fällde mannen yttranden om att han skulle döda eller skada kvinnan för att hon polisanmält honom. Hovrätten dömde mannen för grov misshandel, olaga frihetsberövande och övergrepp i rättsak och att betala skadestånd med 75 000 kronor för kränkning. Brottskadeersättning lämnades med samma belopp.
Ärende 8551/2019

Kommentar: Mer än en dubblering eftersom det rör sig om grövre brott mot närstående.

Grov kvinnofridskränkning/fridskränkning (praxishöjning 2021-04-16)

Kommentar: Enligt utredningen bör de framtida ersättningsnivåerna för brott som grov kvinnofridskränkning som huvudregel inte understiga 70 000 kronor.

Ersättningsnivåerna vid grov kvinnofrids- och grov fridskränkning höjdes av Nämnden för brottskadeersättning under år 2021. Eftersom det skett en höjning av ersättningsnivåerna i närtid bör detta enligt utredningen beaktas vid bestämmande av de ersättningsnivåer som ska gälla efter reformen. De vägledande nivåerna är således lägre än en dubblering eftersom det nyligen skett en praxishöjning.

Nytt. 50 000 kronor → 80 000 kronor

En kvinna utsattes under en period om cirka två och ett halvt år för totalt tio gärningar av en man under och efter den tid de haft en relation. Gärningarna bestod av två fall av misshandel, tre fall av ofredande och fem fall av överträdelse av kontaktförbud. Vid det första misshandelstillfället tog mannen ett tag kring kvinnans käke och tryckte henne mot en spegel i

hallen och ned i en säng samt sparkade henne på låret. Vid det andra tillfället tog han tag i kvinnans överarmar och slängde henne i golvet så att hon slog i knät.

Våldet medförde smärta, svullnad samt blånad. Det första ofredandetillfället bestod av att mannen under nästan en månads tid sände över 4 000 sms, ringde 34 telefonsamtal, talade in flera meddelande på hennes telefonsvarare samt ringde på hennes porttelefon. Vid det andra tillfället ringde mannen på kvinnans porttelefon och skrek på henne. Vid det sista tillfället av ofredande ställde mannen sin bil utanför kvinnans bostad och blinkade med strålkastarna mot hennes fönster. Överträdelse av kontaktförbud bestod av att mannen ringde på kvinnans porttelefon och skrek på henne, sände e-post till henne vid tre tillfällen samt sände meddelanden till henne via sociala medier. Mannen dömdes för grov kvinnofridskränkning och att betala skadestånd till kvinnan med 35 000 kronor för kränkning. Efter praxishöjning bestämde Brottsoffermyndigheten ersättningen till 50 000 kronor.

Ärende 1355/2021

Nytt. 60 000 kronor → 100 000 kronor

Under en period om cirka 13 månader utsattes en kvinna vid åtta tillfällen för totalt sju fall av misshandel, tre olaga hot och två ofredanden av en man som hon hade en fast parrelation med. Vid det första tillfället tryckte mannen med sina fingrar mot hennes ansikte och spottade henne i ansiktet. Vid det andra tillfället drog han med en tand eller tryckte med sina tänder mot hennes kind samt spottade henne i ansiktet. Vid det tredje tillfället tog mannen ett grepp om kvinnans haka/vid käkarna och lyfte upp henne. Han fällde även uttalande med innebörd att han lätt kunde döda henne. Vid det fjärde tillfället knuffade han henne mot ett kylskåp och sparkade henne i baken och vid det femte tillfället slog han henne över ena örat. Vid det sjätte tillfället tryckte han in henne i ett smalt utrymme mellan dusch och handfat, drog henne i håret, tryckte med händerna på hennes rygg och tog ett grepp om hennes armar/axlar och lyfte upp henne. Vid det sjunde tillfället hotade han henne genom att yttra att han skulle döda henne och elda upp huset samt alla träd runt huset. Vid det sista tillfället drog mannen, under en bilfärd, kvinnan i håret och fällde uttalande med innebörd att han skulle köra ihjäl dem.

Det samlade våldet medförde smärta, märken på kinden, rodnader, blånader, skrapmärke samt tillfälliga öronbesvär. Tingsrätten dömde mannen för grov fridskränkning och att betala skadestånd till kvinnan med 30 000 kronor för kränkning. Efter praxishöjning bestämde Brottsoffermyndigheten ersättningen till 60 000 kronor.

Ärende 42/2021

Nytt. 80 000 kronor → 125 000 kronor

En kvinna utsattes för misshandel av sin dåvarande sambo vid fem preciserade och flera opreciserade tillfällen under en period om cirka två år och nio månader genom att han bland annat tog hårda tag om hennes hals, tilldelade henne slag mot ansiktet och huvudet, tog tag i hennes hår och dunkade hennes huvud mot en vägg.

Våldet medförde smärta, andnöd, blånader och rodnader. Kvinnan utsattes vidare för olaga hot vid ett preciserat och flera opreciserade tillfällen under samma period genom att mannen uttalade att han skulle döda eller skada deras gemensamma barn. Hon utsattes för ofredande vid flera opreciserade tillfällen under en period om nästan två år genom att han uttalade sig

nedsättande om henne. Vid ett tillfälle uttalade han hot med innebörd att han skulle begå självmord om hon inte tog tillbaka sin polisanmälan. Tingsrätten dömde mannen för grov kvinnofridskränkning och ringa övergrepp i rättssak. Avseende grov kvinnofridskränkning förpliktades mannen att betala skadestånd till kvinnan med 40 000 kronor för kränkning. Efter praxishöjning bestämde Brottsoffermyndigheten ersättningen till 80 000 kronor.
Ärende 11960/2020

Nytt. 100 000 kronor → 150 000 kronor

En kvinna utsattes under cirka ett års tid för grov kvinnofridskränkning av sin sambo. Den grova kvinnofridskränkningen bestod av åtta fall av misshandel samt ett fall av olaga hot. Vid det första misshandelstillfället knuffade mannen omkull eller tryckte ned kvinnan på golvet, varefter han sparkade henne på ena höften och benet när hon låg ned. Vid det andra tillfället tog mannen ett tag runt kvinnans hals bakifrån och tryckte henne ned mot golvet eller fällde henne till golvet, varefter han, när hon låg ned på mage, satt på henne och tog strypgrepp runt hennes hals.

Vid det tredje tillfället tog mannen ett tag med armen runt kvinnans hals bakifrån och tryckte under flera minuter henne nedåt mot golvet. Vid det fjärde tillfället knuffade han henne mot ett terrarium och mot en TV samt knuffade henne mot en vägg. Han tog vidare stryptag på henne runt nacke, hals, tog tag i hennes hår och tryckte hennes ansikte så att det hamnade i kattmat. Vid samma tillfälle, när hon låg ned på golvet, bet mannen henne i ena låret samt något senare, bet han henne även i båda öronen. Vid det femte tillfället, vilket skedde en kort stund efter bitangreppet, misshandlade mannen kvinnan på nytt genom att han tog tag i henne och knuffade omkull henne så att hon ramlade ned mot en kartong som stod på golvet, varefter han tog tag i henne och tryckte henne ned mot golvet samt även slet av henne två halsband som hon hade runt halsen.

Vid det sjätte tillfället slet mannen tag i den stol på vilken kvinnan satt så att hon ramlade bakåt och ned i golvet, varefter han tog ett tag runt eller på hennes hals. Vid det sjunde tillfället körde mannen på kvinnan med en personbil. Han gasade och körde mot och på henne så att bilen träffade henne på benens baksida. Vid det sista misshandelstillfället tog mannen ett stryptag och tryckte kvinnan nedåt. Vidare knuffade han henne mot en sänggavel samt skallade henne mot pannan.

Det samlade våldet medförde bland annat rodnader, smärta, andnöd, blånader, ömhet, blodvite, sårskador i form av bland annat bortbiten vävnad på ena örat, svullnad, avslitit hår samt ärrbildning. Utöver misshandelstillfällena blev kvinnan vid ett tillfälle hotad av mannen via Snapchat. Tingsrätten dömde mannen för brotten samt att betala skadestånd till kvinnan med 60 000 kronor för kränkning. Efter praxishöjning bestämde Brottsoffermyndigheten ersättningen till 100 000 kronor.
Ärende 12189/2020

Våld och hot i nära relation – riktat mot barn

Våld vid enstaka tillfälle

81. 7 000 kronor → 20 000 kronor

En 13-årig pojke misshandlades av sin pappa som tilldelade honom ett slag i ansiktet som medförde smärta och blåmärke. Tingsrätten dömde pappan för brottet och att betala skadestånd med 7 000 kr för kränkning. Brottskadeersättning utgick med samma belopp. Ärende 7818/2019

Kommentar: Enligt utredningen bör enstaka fall av misshandel mot anhörig i regel inte understiga 20 000 kronor. Här är brottsoffret dessutom ett barn.

84. 30 000 kronor → 60 000 kronor

En pojke misshandlades vid ett tillfälle av sin pappa när han var sju månader. Våldet bestod i att pappan tilldelade pojken upprepade knytnävsslag mot huvudet. Han försökte även slita honom ur mammans famn genom att dra honom i benen. Till följd av våldet fick pojken smärta, svullnad, överhudsavskrapningar och blåmärken. Tingsrätten dömde pappan för misshandel. I domskälen anförde tingsrätten att misshandeln varit mycket allvarlig då pojken varit ett spädbarn och att misshandeln mot honom pågått under lång tid när han befunnit sig i moderns famn, men att han inte fått några allvarliga skador. Domstolen dömde pappan att betala skadestånd för kränkning med ett vitsordat belopp. Brottsoffermyndigheten lämnade ersättning till pojken med samma belopp som domstolen dömt ut, vilket var 30 000 kronor. Ärende 412/2020

Barnfridsbrott

Nytt. 10 000 kronor → 20 000 kronor

En flicka utsattes för barnfridsbrott av sin pappa när hon var sex år. Brottet bestod av att hon bevittnade del av en misshandel som hennes pappa utsatte hennes mamma för. Misshandeln begicks bland annat i familjens bostad, med begränsade utrymmen och bestod i att pappan drog mamman i håret så att hennes nacke vreds bakåt, tilldelade henne ett slag mot huvudet och flera slag mot ryggen och överkroppen. Tingsrätten fann att flickan hade bevittnat den del av misshandeln där hennes pappa drog mamman i håret så att hennes nacke vreds bakåt och började slå henne. Han dömdes för barnfridsbrott och misshandel samt att betala skadestånd till flickan med 10 000 kronor för kränkning. Brottskadeersättning lämnades med samma belopp.

Ärende 34/2022

Grov fridskränkning mot barn (praxishöjning 2021-10-11)

Nytt. 100 000 kronor → 150 000 kronor

En pojke utsattes under nästan tre års tid, när han var mellan nio och tolv år, för misshandel av sin pappa vid två preciserade och ett flertal opreciserade tillfällen. Misshandeln bestod bland annat av slag och sparkar mot ansiktet och kroppen. Våldet medförde smärta, näsblod och blånader samt vid ett tillfälle medvetandeförlust. Hovrätten dömde slutligt pojkens pappa för grov fridskränkning och att betala skadestånd till pojken med 30 000 kronor för kränkning. Efter praxishöjning bestämde Brottsoffermyndigheten ersättningen till 100 000 kronor. Ärende 6544/2021

Kommentar: Ersättningsnivåerna vid grov kvinnofrids- och grov fridskränkning höjdes av Nämnden för brottsskadeersättning under år 2021. Eftersom det skett en höjning av ersättningsnivåerna i närtid bör detta enligt utredningen beaktas vid bestämmande av de ersättningsnivåer som ska gälla efter reformen. Här är det således mindre än en dubblering eftersom det nyligen skett en praxishöjning.

Frihets- och fridsbrott

Olaga hot

124. 5 000 kronor → 8 000 kronor

Ett verbalt hot att döda

En ung man och hans tre kamrater hotades av en annan man genom att denne uttalade att han skulle döda eller skada dem. Hotet uttalades i samband med en ordväxling mellan parterna. Tingsrätten dömde gärningspersonen för brottet och att betala skadestånd med 5 000 kronor för kränkning. Mannen fick brottsskadeersättning med samma belopp.
Ärende 4552/2020

127. 10 000 kronor → 20 000 kronor

Hot med kniv

En man arbetade på ett HVB-hem när han hotades av en av de intagna ungdomarna som viftade med en kniv och gjorde uttalanden om att döda honom. Tingsrätten dömde gärningspersonen för olaga hot och att betala skadestånd till mannen med 10 000 kronor för kränkning. Brottsskadeersättning lämnades med samma belopp.
Ärende 7684/2018

133. 20 000 kronor → 40 000 kronor

Skottlossning

En kvinna befann sig i köket till sin bostad när två män avlossade flera skott mot köksfönstret så att skott gick in i lägenheten. Tingsrätten dömde männen för grovt olaga hot och att solidariskt betala skadestånd till kvinnan med 20 000 kronor för kränkning. Brottsskadeersättning lämnades med samma belopp.
Ärende 2576/2020

Kränkande fotografering

146. 5 000 kronor → 10 000 kronor

En kvinna skulle sola solarium när en person höll sin mobiltelefon ovanför båsväggen och filmade kvinnan när hon tog av sig sina kläder för att lägga sig naken i solariet. Någon gärningsperson kunde inte bindas till brottet. Kvinnan fick brottsskadeersättning för kränkning med 5 000 kronor.
Ärende 4881/2018

Kommentar: Enligt utredningen bör ersättningsnivån för kränkande fotografering i de mindre allvarliga fallen som utgångspunkt börja vid 8 000 kronor. Normalt får det anses mer kränkande att det som tagits upp är den skadelidandes helt eller delvis nakna kropp.

Vid bedömningen beaktar Brottsoffermyndigheten att risk för spridning finns.

Olovlig identitetsanvändning

156. 5 000 kronor → 8 000 kronor

En mans personuppgifter användes av en annan person i samband med att denne förmådde flera personer att föra över pengar till dennes konto för varor som han sedan inte levererade till dem. Ett tiotal personer kontaktade den utsatte mannen via telefon och Facebook och några sökte upp honom i hans bostad. Mannen ändrade sitt efternamn till följd av händelserna. Tingsrätten dömde gärningspersonen för olovlig identitetsanvändning och att betala skadestånd till mannen med 5 000 kronor för kränkning. Mannen fick brottsskadeersättning med samma belopp.
Ärende 6752/2019

158. 10 000 kronor → 20 000 kronor

En kvinnas personuppgifter användes av en okänd person för att skapa en användare på i vart fall två dejtningssidor på internet samt på Facebook. På kontona som skapades lades det ut nakenbilder på henne där även hennes ansikte fanns med. Hon benämndes som ”eskort”. På i vart fall det falska Facebookkontot fanns kvinnans namn och telefonnummer knutet till bilderna. Okända personer kontaktade kvinnan via telefonsamtal, Instagram och sms med sexuella inviter. Hon fick även nakenbilder skickade till sig. Gärningspersonen förblev okänd. Brottsoffermyndigheten fann att kvinnan utsatts för olaga integritetsintrång samt olovlig identitetsanvändning och beviljade henne brottsskadeersättning för kränkning med 10 000 kronor.
Ärende 6170/2018

Olaga integritetsintrång

163. 10 000 kronor → 20 000 kronor

En bild på en 14-årig flickas nakna bröst spreds av en okänd person via Instagram i den skola flickan gick på. Ingen gärningsperson kunde bindas till brottet. Brottsoffermyndigheten fann att gärningen skulle bedömas som olaga integritetsintrång och att flickan utsatts för en allvarlig kränkning. Hon beviljades brottsskadeersättning med 10 000 kronor. Vid bedömningen av ersättningens storlek tog myndigheten hänsyn till flickans låga ålder vid gärningen samt att spridningen skett i hennes skolmiljö.
Ärende 1500/2019

168. 60 000 kronor → 120 000 kronor

En kvinna utsattes för grovt olaga integritetsintrång av en man som hon tidigare haft en relation med. Mannen publicerade olovligen en film, med två separata klipp, på en av världens mest besökta webbsidor för porr. På filmen syntes mannen och kvinnan i en sexuell situation. Filmen innehöll närgångna bilder på kvinnans intima kroppsdelar i olika positioner och blev föremål för ett stort antal visningar under knappt två månaders tid. Trots att kvinnan hade bindel för ögonen syntes hennes ansikte och kropp i övrigt tydligt och hennes röst hördes

också. Mannen publicerade filmen som ett utslag av svartsjuka och hämndbegär och hans direkta avsikt var att utsätta kvinnan för andras missaktning.

Hovrätten dömde mannen för brottet och att betala skadestånd till kvinnan med 60 000 kronor för kränkning. Vid bedömningen av brottets rubricering beaktade domstolen filmernas innehåll och att omfattningen av spridningen varit ägnad att medföra mycket allvarlig skada för kvinnan. I skadeståndsdelen hänvisade hovrätten till NJA 2015 s. 86 som gäller skadestånd för kränkning vid grovt förtal men som enligt domstolen får anses vägledande även vid bedömningen av kränkingsersättning vid grovt olaga integritetsintrång, dock att omständigheterna där var ytterligare försvårande. Kvinnan fick brottskadeersättning med samma belopp som hovrätten dömde ut.

Ärende 6390/2019

Ofredande

177. 5 000 kronor → 8 000 kronor

Många meddelanden på Facebook

En kvinna ofredades av en man genom att han under drygt en månad skickade ett stort antal oönskade meddelanden till henne via Facebook. Tingsrätten dömde mannen för brottet och att betala skadestånd till kvinnan med 5 000 kronor för kränkning. Kvinnan fick brottskadeersättning med detta belopp. Ärende 5289/2015

180. 5 000 kronor → 10 000 kronor

Bespottning

En man ofredades av en annan man som spottade honom i ansiktet. Tingsrätten dömde gärningspersonen för brottet och att betala skadestånd till mannen med 5 000 kronor för kränkning. Brottskadeersättning beviljades med samma belopp.

Ärende 4431/2015

Dataintrång

188. 5 000 kronor → 8 000 kronor

En sjuksköterska tittade olovligt i en kvinnas journaler vid elva tillfällen under närmare tre månaders tid, trots att hon inte deltog i vården av henne. Tingsrätten dömde sjuksköterskan för dataintrång och att betala skadestånd till kvinnan för kränkning med 5 000 kronor.

Brottskadeersättning lämnades med samma belopp.

Ärende 5407/2011

Överträdelse av kontaktförbud

192. 5 000 kronor → 10 000 kronor

En kvinnas tidigare partner bröt mot ett kontaktförbud som han meddelats gentemot henne genom att han under en dryg månads tid skickade ett stort antal meddelanden till henne via Facebook. Tingsrätten dömde mannen för överträdelse av kontaktförbud och att betala ett medgivet skadestånd för kränkning. Brottskadeersättning lämnades med samma belopp som domstolen dömt ut, vilket var 5 000 kronor.

Ärende 11246/2014

Sexualbrott mot vuxna

Våldtäkt

Nytt. 100 000 kronor → 200 000 kronor

En kvinna våldtogs av en man som genomförde ett analt samlag med henne trots att hon inte deltog frivilligt. Hovrätten dömde mannen för brottet och att betala skadestånd med 100 000 kronor för kränkning. Brottsoffermyndigheten lämnade ersättning med samma belopp.
Ärende 1577/2022

Oaktsam våldtäkt

211. 75 000 kronor → 150 000 kronor

En man genomförde samlag och andra sexuella handlingar jämförliga med samlag med en kvinna trots att hon inte deltog frivilligt. Tingsrätten ansåg att mannen varit medvetet oaktsam beträffande omständigheten att kvinnan inte deltog frivilligt och dömde honom för oaktsam våldtäkt. Han dömdes även att betala skadestånd till kvinnan med 50 000 kronor. Brottsoffermyndigheten bestämde ersättningen till 75 000 kronor i enlighet med Högsta domstolens avgörande i NJA 2019 s. 1064 (se ovan).
Ärende 8822/2019

Försök till våldtäkt

213. 50 000 kronor → 100 000 kronor

En kvinna var på väg hem när hon överfölls av en man. Mannen tog tag i henne och förde henne till en kyrkogård där han lade ner henne på marken, satte sig på henne, höll fast hennes armar och drog upp hennes klänning. Han försökte föra in sitt könsorgan i hennes mun men avbröts av att andra personer kom till platsen och ingrep. Tingsrätten dömde mannen för försök till våldtäkt och att betala skadestånd för kränkning med 50 000 kronor. Brottskadeersättning lämnades med samma belopp. Ärende 6394/2019

Sexuellt övergrepp

215. 50 000 kronor → 100 000 kronor

En kvinna överfölls av en man som knuffade omkull henne varefter han la sig på henne, tryckte ner henne mot marken och slickade henne i ansiktet samt tog henne våldsamt på bröstet och underlivet innanför kläderna. Tingsrätten dömde mannen för sexuellt tvång och att betala skadestånd till kvinnan med 40 000 kronor för kränkning. Brottsoffermyndigheten fann att det utdömda beloppet var lägre än vad som brukar utgå vid den typ av gärning som kvinnan utsatts för och beviljade henne ersättning med 50 000 kronor.
Ärende 5729/2015

Sexuellt ofredande

219. 5 000 kronor → 10 000 kronor

En kvinna utsattes för sexuellt ofredande av en man när de befann sig i en tunnelbanevagn. Mannen vände sig mot henne, tog fram sitt könsorgan och onanerade inför henne. Tingsrätten dömde mannen för brottet och att betala skadestånd till kvinnan med 5 000 kronor för kränkning. Hon fick brottsskadeersättning med samma belopp.
Ärende 11887/2015

220. 5 000 kronor → 10 000 kronor

En kvinna ofredades sexuellt av en man genom att han tog på hennes stjärt samtidigt som han berörde sitt eget könsorgan utanpå kläderna. Tingsrätten dömde mannen för brottet och att betala skadestånd till kvinnan med 5 000 kronor för kränkning. Brottsoffermyndigheten lämnade ersättning med samma belopp.
Ärende 7172/2019

Sexualbrott mot barn

Kommentar: Enligt utredningen bör en differentiering göras mellan våldtäkter mot barn och vuxna. Vid våldtäkt mot barn bör normalt 225 000 kronor utgå.

Våldtäkt mot barn

229. 100 000 kronor → 225 000 kronor

En 13-årig flicka utsattes för våldtäkt mot barn genom att en ung man hade samlag med henne. Hovrätten dömde mannen för våldtäkt mot barn och att betala skadestånd med 100 000 kronor för kränkning. Brottsoffermyndigheten lämnade ersättning med samma belopp.
Ärende 4185/2019

230. 125 000 kronor → 275 000 kronor

En 14-årig flicka utsattes för våldtäkt mot barn av en 18-årig man. Medan flickan sa nej och försökte knuffa bort mannen tog han ett grepp om hennes haka, tryckte ner henne i sängen, drog av henne byxorna och betvingade henne med sin kroppstyngd medan han genomförde ett samlag och penetrerade hennes slida med ett finger. Hovrätten dömde mannen för brottet och att betala skadestånd till flickan med 125 000 kronor för kränkning. Brottskadeersättning lämnades med samma belopp.
Ärende 8274/2019

Grov våldtäkt mot barn

232. 150 000 kronor → 325 000 kronor

En 13-årig flicka utsattes för grov våldtäkt mot barn och grovt utnyttjande av barn för sexuell posering. En man tvingade flickan via internet, genom allvarliga hot mot henne och närstående, att utföra eller utstå handlingar av sexuell karaktär. Bland annat tvingade mannen henne att smeka sig själv och utföra en sexuell handling med en hund. Hovrätten dömde mannen för brotten och att betala skadestånd till flickan med 150 000 kronor för kränkning. Hon fick brottsskadeersättning med samma belopp.
Ärende 10315/2018

Sexuellt övergrepp mot barn

245. 20 000 kronor → 50 000 kronor

En flicka utsattes för sexuellt övergrepp av en nära anhörig vid ett tillfälle när hon var elva eller tolv år. Brottet bestod i att mannen berörde hennes könsorgan utanpå och innanför trosorna. Hovrätten dömde mannen för brottet och att betala skadestånd med 20 000 kronor för kränkning. Brottskadeersättning lämnades med samma belopp.
Ärende 4812/2018

250. 75 000 kronor → 200 000 kronor

En ettårig flicka utsattes för brott av sin pappa genom att han placerade sitt könsorgan mot hennes nakna underliv/skinkor samtidigt som han filmade övergreppet. Mannen dömdes för grovt sexuellt övergrepp mot barn, utnyttjande av barn för sexuell posering och barnpornografibrott samt att betala skadestånd med 75 000 kronor för kränkning.

Brottsoffermyndigheten lämnade ersättning med samma belopp.

Ärende 4683/2018

Kommentar för båda referaten: Bör ligga på mer än en dubblering då det är fråga om sexualbrott mot barn och gärningspersonen är en närstående.

Utnyttjande av barn för sexuell posering

254. 5 000 kronor → 15 000 kronor

En tioårig flicka förmåddes att posera sexuellt via internet. En man fick henne att filma när hon klädde av sig samt att skicka filmen i realtid till mannen över internet. Inledningsvis klädde hon av sig så att hon stod iförd enbart bikini. Därefter förmåddes hon att ta av sig överdelen och blotta sina bröst. Tingsrätten dömde mannen för utnyttjande av barn för sexuell posering och att betala ett medgivet skadestånd för kränkning. Brottskadeersättning lämnades med samma belopp som det utdömda, vilket var 5 000 kronor.

Ärende 5431/2019

Kommentar: Mer än en dubblering eftersom det är fråga om sexualbrott mot barn och brottet dokumenterats och det därmed finns risk för spridning.

Rån och andra tillgreppsbrott

Rån i arbetet

282. 12 000 kronor → 25 000 kronor

En kvinna arbetade på en snabbmatsrestaurang när en maskerad man riktade en kniv mot henne och tvingade henne att överlämna pengar från kassan. Tingsrätten dömde mannen för rån och att betala skadestånd till kvinnan med 12 000 kronor för kränkning.

Brottskadeersättning lämnades med samma belopp.

Ärende 9725/2019

Personrån

309. 7 000 kronor → 15 000 kronor

En pojke rånades av en ung man som gjorde uttalanden med innebörd att han skulle skada honom om han inte överlämnade sina värdesaker. Pojken blev på så sätt tvingad att överlämna sin mobiltelefon och sin jacka. Tingsrätten dömde gärningspersonen för rån och att betala skadestånd till pojken med 7 000 kronor för kränkning. Brottskadeersättning lämnades med samma belopp.

Ärende 7284/2018

314. 12 000 kronor → 25 000 kronor

En kvinna rånades av en man som riktade ett pistolliknande föremål mot henne och tvingade henne att överlämna sin laptop och mobiltelefon. Tingsrätten dömde mannen för brottet och att betala skadestånd med 12 000 kronor. Brottsoffermyndigheten lämnade ersättning med samma belopp.

Ärende 10993/2019

Inbrottsstöld

300. 5 000 kronor → 10 000 kronor

När en kvinna inte var hemma tog sig någon olovligen in i hennes villabostad. Ett fönster till altandörren hade brutits upp och krossats. Blodspår fanns på insidan av altandörrekarmen och på en gardinlängd som hängde innanför dörren. Hela villan hade genomsökts och två låsta dörrar brutits upp. Det rådde stor oreda i sovrummet med papper och kartonger som dragits ut ur lådor och garderober. Gods hade skadats och i stort sett all egendom av värde hade stulits. Ingen person kunde bindas till brottet. Brottsoffermyndigheten hänvisade till Högsta domstolens dom och fann att kvinnan hade utsatts för en allvarlig kränkning av sin personliga integritet. Hon fick ersättning med 5 000 kronor.

Ärende 11798/2010

301. 5 000 kronor → 10 000 kronor

En kvinna låg och sov när tre personer bröt sig in i bostaden. Hon vaknade och såg en av personerna i sovrummet och två vid dörröppningen mot vardagsrummet. Hon skrek åt dem varvid de snabbt lämnade lägenheten via balkongdörren. Gärningspersonerna förblev okända. Brottsoffermyndigheten ansåg att kvinnan utsatts för en allvarlig kränkning och lämnade ersättning med 5 000 kronor.
Ärende 857/2020

Allmänfarliga brott och oaksamhetsbrott

Mordbrand

347. 20 000 kronor → 40 000 kronor

En man hade en annan man tillfälligt boende hos sig. Denne tände eld på en hög med kläder i det sovrum som han disponerade. Bostadsinnehavaren och hans fru låg och sov på övervåningen. Frun vaknade av brandrök och lukt. Hon larmade räddningstjänsten som släckte branden. Tingsrätten dömde gärningspersonen för mordbrand. Denne hade anlagt branden i syfte att ta sitt liv. Bostadsinnehavaren fick skadestånd för kränkning med 20 000 kronor. Brottsoffermyndigheten gav honom brottsskadeersättning med samma belopp.
Ärende 6036/2012